

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen (SOU 2021:55)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslagen i betänkandet avser ändring i följande lagar:

Lag om källskatt på inbetalningar till mikroföretagarkonto, lag om mikroföretagarkonto, lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift, lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980), lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållarbete, lag om ändring i socialförsäkringsbalken (2010:110), lag om ändring i skatteförfarandelagen, lag om ändring i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Utredningen föreslår bland annat ett frivilligt system där inkomstskatt tas ut schablonmässigt baserat på verksamhetens omsättning. Systemet ska rikta sig till enskilda näringsidkare som har en omsättning under en viss gräns och som inte har några anställda. Det anges att utredningens utgångspunkt vid utformningen av schablonbeskattningen har varit att beskattningen ska motsvara den nivå som gäller för aktiv enskild näringsverksamhet. Mikroföretagarkontot ska således inte vara skattesubventionerat jämfört med nuvarande inkomstbeskattning. Vidare anges att med hänsyn till att den grundläggande utgångspunkten för förslaget är att det ska leda till kraftiga förenklingar för näringsidkarna. Utredningen föreslår därför att schablonbeskattningen på kontot tas ut i form av en källskatt som motsvarar inkomstskatt och socialavgifter. Vidare anges att källskatten är definitivt bestämd redan när den dras av, och inkomsten behöver därför inte deklarerats eller stämmas av i efterhand. De insatser som krävs från näringsidkaren för att betala rätt skatt blir då minimala. Utredningen föreslår vidare att skattesatsen bestäms till en nivå som medför att inbetalningar till mikroföretagarkontot beskattas neutralt i förhållande till konventionellt beskattad näringsverksamhet. Vidare föreslås att skatten tas ut med en och samma skattesats, dvs. att skattesatsen ska vara proportionell och inte progressiv. Skattesatsen föreslås vara 30 procent på bruttoinbetalningarna upp till omsättningsgränsen (120 000 kronor). För inbetalningar som överstiger omsättningsgränsen föreslås skattesatsen i stället till 50 procent.

Utredningen anger att Tillväxtverkets undersökning Entreprenörskapsbarometern visar att ungefär hälften av befolkningen i åldern 18–70 år skulle kunna tänka sig att bli företagare. Ungefär en tredjedel av dessa vill helst vara företagare, antingen som huvudsaklig sysselsättning eller i kombination med en anställning, s.k. kombinator. Samtidigt har endast ungefär 9 procent av befolkningen i arbetsför ålder företagande som sin huvudsakliga sysselsättning. Vidare anges att endast ungefär 9 procent av befolkningen i arbetsför ålder företagande som sin huvudsakliga sysselsättning. Undersökningen Global entrepreneurship monitor visar att närmare 80 procent av de tillfrågade i Sverige i åldern 18–64 år anser att det finns goda möjligheter att starta företag i närområdet, medan 78 procent anser att det är enkelt att starta företag i Sverige. Utredningen anger att detta är höga värden jämfört med andra länder i undersökningen. Andelen svenskar som enligt undersökningen planerar att starta ett företag har successivt minskat under de senaste två decennierna. Samtidigt är nivån på nyföretagande i Sverige ungefär densamma, eller till och med något högre, än i andra länder

Det anges att Entreprenörskapsbarometern visar att de största upplevda hindren för att starta företag bland de som kan tänka sig att göra det är minskad trygghet och ekonomisk osäkerhet. De som redan är företagare lyfter i större utsträckning fram att många och krångliga regler utgör ett hinder, men även bland företagarna utgörs det största hindret av mindre trygghet. Vidare anges att Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet visar att de största upplevda tillväxthindren för företag är bristande tillgång på lämplig arbetskraft, lagar och myndighetsregler samt brist på egen tid för företagets verksamhet. Undersökningen visar att ungefär 30 procent av företagen anser att dessa regler är mycket betungande. Undersökningen visar även att företag utan anställda eller med färre än tio anställda i högre utsträckning än större företag anser att skattereglerna är mycket betungande. Utredningen anger att detta mönster stödjer synsättet att skattereglerna kan ses som en fast kostnad för att driva verksamhet, vilket medför att den administrativa bördan av reglerna relativt sett är mer betungande för mindre företag.

Vidare anges att enligt Tillväxtverkets undersökning företagens villkor och verklighet 2020 är även den börda som följer av bokföringsreglerna tycks följa ett liknande mönster. Större företag upplever i mindre utsträckning att skatteregler eller regler kring bokföring och redovisning är mycket betungande, men anser i stället att regler kring att ha anställda är mycket betungande. Utredningen anger vidare att skattesystemet påverkar företagen både direkt, genom att skatten tar en del av överskottet från verksamheten, och indirekt, genom att administration kring redovisning och betalning av skatt tar tid från verksamheten. Det anges att den svenska regeringen har som mål att de administrativa kostnaderna för företag till följd av regler ska minska. Detta är dock svårt att mäta och det finns begränsade forskningsresultat. Som en del av uppföljningen av regeringens mål sammanställer Tillväxtverket sedan 2014 utvecklingen av företagens administrativa kostnader, genom att summera de beräknade administrativa kostnaderna för de regelförändringar som trätt i kraft under respektive år. Dessa sammanställningar visar att de administrativa kostnaderna för företagen har ökat något under perioden 2014–2019.

Det anges i betänkandet att den administrativa bördan av skattesystemet blir relativt sett större för små företag. Den administrativa bördan kan också ses som ett inträdeshinder som hämmar nya företag från att etablera sig på marknaden. Höga administrativa kostnader (att det tar tid att lämna uppgifter) eller ett komplext skattesystem (att det är svårt att förstå

reglerna eller överblicka konsekvenserna av olika handlingsalternativ) medför enligt detta synsätt en större fast kostnad och därmed ett större inträdeshinder. Utredningen anger vidare att det är enkelt för nya företag att etablera sig på en marknad och lämna den är en förutsättning för en fungerande konkurrens på marknaden. Denna dynamik hämmas om inträdeshindren är höga, vilket i sin tur hämmar omvandling och innovation i ekonomin.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i betänkandet att utredningens uppdrag är att se över beskattningen av enskilda näringsidkare. Vidare anges att syftet med översynen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och att underlätta för den enskilde näringsidkaren att göra rätt och undvika oavsiktliga fel.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Utredningen redogör utförligt för alternativa lösningar i ett särskilt avsnitt (5.2). Det anges bland annat att förutom den föreslagna kontomodellen hade ett alternativt sätt att undvika problematiken kunnat vara att automatiskt hänföra vissa utpekade inkomster till ett visst inkomstslag. Det anges att det redan finns vissa schablonregler i inkomstslagen tjänst och kapital som kan bli tillämpliga. Dessa schablonregler skulle kunna utökas till att täcka in fler typer av inkomster. Utredningen anger dock att det skulle bli mycket komplicerat att definiera vilka verksamheter som ska omfattas, vilket riskerar att skapa nya gränsdragningsproblem. Reglerna behöver förvisso inte begränsas till vissa aktiviteter eller inkomster. Om de ska kunna omfatta de flesta verksamheter och samtidigt vara frivilliga får de dock mer karaktären av allmänna skattelättnader. Det anges vidare att detta inte är målsättningen för utredningen.

Vidare anges att ett annat alternativ för schabloniserad inkomstbeskattning är att begränsa förslagen till inkomster som beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet och basera schablonbeskattningen på omsättningen. I en sådan modell minskar den administrativa bördan genom att de skattemässiga justeringar som görs i NE-bilagan till inkomstdeklarationen, och eventuellt hela bilagan, kunna slopas för den som väljer schablonen. Utredningen anger dock att det kan ifrågasättas om det innebär någon faktisk förenkling att endast förändra de befintliga reglerna så att det går att välja att basera skatteberäkningen på omsättningen i stället för på nettoresultatet. Schablonsystemet riskerar i så fall att bli ytterligare en parameter som näringsidkare måste ta hänsyn till vid beskattningen enligt de konventionella reglerna. Det anges att näringsidkare troligen kommer att beräkna skatten i båda systemen och välja det mest förmånliga. Schablonen blir då främst ett sätt att sänka skatten för näringsidkare som har låga kostnader i verksamheten, samtidigt som komplexiteten i skattereglerna ökar.

Vad gäller effekter av om ingen reglering införs anges att utredningen ska enligt direktiv lämna ett förslag på schabloniserad inkomstbeskattning, bedöma systemets lämplighet och

rekommendera om det bör införas eller inte. Utredningen kan således inte avstå från att lämna ett förslag. Det anges dock att en ytterligare alternativ lösning annars hade kunnat vara att inte föreslå någon reglering alls. Utredningen anger vidare att även om det skulle bli vanligare att plattformar, som tillhandahåller arbetskraft, anställer utförarna kommer villkoren att variera mellan de olika plattformarna. Det är heller inte troligt att samtliga plattformar kommer att anställa. Ur giggarens synvinkel kommer det därför att finnas en fortsatt osäkerhet kring hur inkomsterna ska beskattas. Utredningen bedömer därför att det även framöver kommer att finnas en efterfrågan på en förenklad beskattningsmodell, där egenanställning kan vara en modell och mikroföretagarkonto en annan. Kontot har fördelen att beskattningen sker automatiskt och att behållningen därefter är skattad och klar. Kontot är heller inte beroende av att arbetet utförs via en viss plattform, eller av att plattformen har fast driftställe i Sverige. Därutöver anges att inom EU införs år 2023 nya regler för automatiskt informationsutbyte för digitala plattformar (DAC 7). Reglerna innebär krav på plattformarna att rapportera utförarnas inkomster. Utredningen bedömer att informationsutbytet sannolikt kommer att bidra till en ökad efterfrågan på enkla sätt att deklarerat inkomster från gig. Tillväxten inom gig-ekonomin är också snabb, och sektorn förväntas få större betydelse i ekonomiska termer framöver. Det är därför angeläget att göra det enklare för utförarna att bidra till och omfattas av skattesystemet och socialförsäkringssystemet.

Utredningen gör bedömningen att ett alternativt, frivilligt system alltid ökar komplexiteten eftersom den enskilde måste göra ytterligare överväganden för att ta ställning till vad som är mest gynnsam för hen. Vidare anges att det får till följd att förslaget måste innebära betydande förenklingar för att utredningen ska kunna anse att det är lämpligt att genomföra förslaget. Utredningen anger att andra länder som infört schabloniserade system för inkomstbeskattning ofta har kombinerat den förenklade inkomstbeskattningen med frivilliga undantag för mervärdesskatt och enklare redovisningsregler. De administrativa vinsterna av en schabloniserad inkomstbeskattning förtas till stor del om inte även mervärdesskatten kan förenklas betydligt eller verksamheten helt kan befrias från skyldigheten att redovisa och betala mervärdesskatt. Det anges att även avsaknaden av förenklade redovisningsregler kan leda till motsvarande effekt. De administrativa vinsterna med kontobeskattningen riskerar att förtas om kontoinnehavarna måste bedöma om de är bokföringsskyldiga, och i så fall fortfarande redovisa intäkter och kostnader i verksamheten.

Utredningen redogör vidare utförligt för sin bedömning av möjligheten att schablonisera mervärdesskatten inom ramen för mikroföretagarkontot i ett särskilt kapitel (Kap. 9). Det anges bland annat att befria kontoinnehavarna från skyldigheten att redovisa och betala mervärdesskatt är endast möjligt om omsättningen inte överstiger 30 000 kronor. Vidare anges att mervärdesskattebetalningar i efterhand medför att omsättningen inte kommer att vara fullt ut "skattad och klar". Avdragsrätten för ingående mervärdesskatt medför också att de som är skyldiga att redovisa och betala mervärdesskatt behöver hålla ordning på utgifterna i verksamheten. Den administrativa fördelen av ett schabloniserat kostnadsavdrag faller därmed i stor utsträckning bort. Utredningen konstaterar vidare att detta medför att de stora förenklingar som modellen skulle kunna medföra endast kan uppnås om förslaget begränsas till företag med en omsättning som inte överstiger 30 000 kronor.

Utredningen anger vidare att om omsättningsgränsen för mervärdesskatt däremot höjs och synkroniseras med den som gäller för mikroföretagarkontot kan detta sammantaget innebära en väsentlig minskning av den administrativa bördan. Det anges att en sådan höjning av

gränsen för mervärdesskatt måste göras generellt, för samtliga företag med omsättning under en viss nivå. Utredningen bedömer att om gränsen för mervärdesskatt höjs och kraven på bokföring och redovisning dessutom kan sänkas för innehavare av mikroföretagarkonto, exempelvis genom att de endast görs bokföringsskyldiga för intäkterna i verksamheten, skulle förenklingen kunna bli betydande. Det anges i betänkandet att utredningen sammantaget avråder från att införa det förslag till mikroföretagarkonto såvida förslaget inte kombineras med en höjning av omsättningsgränsen för mervärdesskatt till samma nivå som gäller för mikroföretagarkontot. Det framgår av särskilda yttranden i betänkandet att flera av experterna delar den särskilde utredarens bedömning om att förslaget i nuläget inte ska genomföras. Experterna anser vidare att ett genomförande av förslaget till mikroföretagarkonto förutsätter en höjning av omsättningsgränsen för mervärdesskatt till samma nivå (120 000 kronor) samt ett slopande av kravet på bokföring.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i betänkandet att fördragen om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) innehåller bestämmelser som tillförsäkrar fri rörlighet inom gemenskapen för arbetskraft, varor och kapital. Dessutom finns en rätt att starta och driva företag var som helst inom EU, dvs. etableringsfrihet. Utredningen konstaterar att de förordade förslagen berör i första hand etableringsfriheten. Vidare anges att de föreslagna reglerna om mikroföretagarkonto är ett alternativ till konventionell beskattning som kan väljas av den som är skattskyldig i Sverige. Begränsat skattskyldiga ges samma möjligheter att inneha ett konto som obegränsat skattskyldiga. Beskattningen av inkomster på kontot för begränsat skattskyldiga motsvarar de inkomster som sådana personer ska ta upp i Sverige enligt inkomstskattelagen. Mikroföretagarkontot föreslås tillhandahållas och administreras av banker. Möjligheten att tillhandahålla konton finns också för utländska banker i den utsträckning de har tillstånd att bedriva bankrörelse i Sverige. Utredningen bedömer därför att förslaget inte innehåller några inslag av direkt eller indirekt diskriminering eller hinder för någon att utöva de av EU-rätten garanterade fri- och rättigheterna. Utredningen konstaterar därmed att de förordade förslagen är förenliga med EU-rätten.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Utredningen föreslår att de presenterade förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2024. Det anges att förslaget om schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen är ett omfattande lagstiftningspaket med två nya lagar och ändringar i ett antal andra. Det anges dock att innan reglerna träder i kraft ska såväl Skatteverket som kontoförande institut hinna med nödvändigt utvecklingsarbete. Det är viktigt att dessa aktörer ges den tid som behövs för att systemet ska kunna träda i kraft utan praktiska bekymmer.

Utredningen bedömer vidare att ikraftträdandetidpunkten för förslagen bör vara i samband med ett årsskifte. Det sammanhänger främst med att omsättningsgränsen på

mikroföretagarkontot gäller för ett kalenderår. Vidare innebär kontot en hel del förändringar i befintlig lagstiftning som bör träda i kraft vid ett årsskifte för att övergången ska fungera smidigt. Det anges vidare att den tidigast möjliga ikraftträdandetidpunkten för förslaget är den 1 januari 2023. Utredningen anger dock att enligt Skatteverkets bedömning är det i princip omöjligt att hinna med den IT-utveckling som krävs till det datumet. Utredningen anser vidare att detsamma gäller även för banksektorn. Inget anges om behov av informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är tillräckligt tydlig. Regelrådet har däremot inte kunnat utläsa en beskrivning av behov av speciella informationsinsatser. Avsaknaden av sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtag, men behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i betänkandet att mikroföretagarkonto sannolikt kommer att användas av personer som har inkomster från korta uppdrag som arbetstagare eller uppdragstagaremen också av personer som vill starta en ny näringsverksamhet i mindre skala. Utredningen bedömer att den största målgruppen för kontot finns bland företag som ännu inte startats och bland personer som har oredovisade inkomster inom gigeekonomin. Vidare anges att förslaget också berör de banker som väljer att tillhandahålla konton och egenanställningsföretagen.

Det anges att det saknas statistik om antalet personer som är aktiva inom gigeekonomin, inkomstnivåer och hur inkomsterna beskattas i dagsläget. Beskrivningen av gigeekonomin i Sverige bygger därför på olika uppskattningar. Dessa baseras dels på forskning kring demografin bland de som är aktiva inom gigeekonomin internationellt, dels på ett antal aktuella enkätundersökningar av gigeekonomins omfattning i Sverige. Utredningen har studerat sex olika undersökningar av gigeekonomin i Sverige.

Det anges att baserat på uppgifterna i Global entrepreneurship monitor 2020 (GEM) kan antalet aktiva inom gigeekonomin i Sverige uppskattas till ungefär 500 000 unika individer år 2020. Det anges dock att framskrivningen av värdena i SOU 2017:26 ger ett intervall för antalet aktiva år 2020 omkring 260 000–400 000 unika individer. Framskrivningar av Eurobarometern (2018) ger i stället ett uppskattat antal aktiva år 2020 omkring 290 000–340 000 unika individer. Samtidigt visar BIT (2019) på ett lägre antal. Utredningen anser därmed att det finns stora osäkerheter i beskrivningar av gigeekonomin och beräkningar baserade på ovannämnda underlag.

Utredningen redogör utförligt för branschfördelningen bland de uppdrag som enligt SOU 2017:26 utfördes av giggare i Sverige 2016 i form av en figur (11.2). Figuren visar att uppdrag inom data/IT och administration, ekonomi och juridik är de vanligaste aktiviteterna som utförs online. Figuren visar även fördelning av utförda uppdrag inom kultur, media, design, pedagogiskt arbete, transport av varor samt transport av personer.

Vidare anges att företagare som bedriver enskild näringsverksamhet är en möjlig målgrupp för kontot. Det anges att år 2018 deklarerade 759 378 individer för enskild näringsverksamhet och dessa individer lämnade sammanlagt in 804 314 deklarationsblanketter (NE och NEA-

bilagorna). Utredningen redogör därutöver för fördelningen av enskilda näringsidkare efter storleken på omsättningen år 2018 i en figur (11.4). Figuren visar att de flesta verksamheter som bedrivs som enskild näringsverksamhet är mycket små. Företag med noll i omsättning utgör 36 procent av samtliga företag. Drygt hälften av företagen har mindre än 30 000 kronor i omsättning medan två tredjedelar har en omsättning under 100 000 kronor. Ungefär 75 procent av de enskilda näringsidkarna är kombinatorer och har andra typer av inkomster vid sidan av sitt företagande.

Utredningen redogör för branschfördelning bland enskilda näringsidkare i en figur (11.6). Figuren visar att de största branscherna bland enskilda näringsidkare är jordbruk och skogsbruk, men även inom företagstjänster och kulturella och personliga tjänster finns många verksamheter. Företag med någon form av fastighetsinnehav som bas (jord- och skogsbruk eller fastighetsverksamhet) utgör sammantaget ungefär hälften av företagen. Dessa företag kan ha mycket stora tillgångsvärden. Den andra hälften av verksamheterna består av mindre tjänsteföretag, där tillgångsvärdena vanligen är låga. Figuren visar även att företag inom jord- och skogsbruk utgör en betydligt större andel av det totala antalet företag än av företagen som kan använda kontot. Vidare anges att företag inom företagstjänster och kulturella och personliga tjänster går i högre utsträckning med överskott och saknar i hög grad tillgångar som kan utgöra underlag för räntefördelning. Företagen i dessa två branschaggregat utgör sammantaget ungefär hälften av företagen som beräknas kunna gå över till att beskattas genom kontot.

Beträffande egenanställningsföretag anges att de verksamheter som lämpar sig för att beskattas genom ett mikroföretagarkonto är samma typ av verksamheter som kan använda sig av egenanställningsföretag. Det anges dock att det saknas officiell statistik över egenanställningsföretag. Egenanställningsföretagens branschorganisation EFBS ekonomisk förening har i dagsläget fyra medlemsföretag. Totalt uppskattas det finnas ungefär 30–40 egenanställningsföretag, varav de flesta är mycket små. Vidare anges att år 2020 hade företagen ungefär 30 000 egenanställda, varav uppskattningsvis 70 procent fanns i det största företaget.

Vidare anges att enligt förslaget får mikroföretagarkontot föras av företag som har tillstånd att bedriva bankverksamhet. Kontot är en produkt som bankerna kan sälja till sina kunder. Det anges dock att de banker som väljer att tillhandahålla mikroföretagarkonton åtar sig att göra skatteavdrag från inbetalningar till kontot, lämna skattedeklaration och betala in skatten till Skatteverket. De behöver bygga upp IT-system för att hantera detta, vilket kan antas vara betungande. Utredningen bedömer därför att alla banker kommer troligtvis inte att vilja tillhandahålla konton, utan endast de som ser en efterfrågan från sina kunder och en affärsmässighet i att ta fram produkten.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är tillräckligt tydlig givet förutsättningar i ärendet.

Regelrådet finner därför redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i betänkandet att för de kontoinnehavare som annars hade bedrivit verksamheten som enskild näringsverksamhet innebär förslaget att kravet på att lämna NE-blanketten till inkomstdeklarationen upphör. De verksamheter som kan använda kontot är dock verksamheter för vilka det är förhållandevis enkelt att fylla i blankett NE, eftersom de inte använder några av de särskilda konton som finns, inte har några kapitalunderlag för räntefördelning eller expansionsfond och inte har några underskott. Beräkningen av administrativ kostnad för att fylla i blankett NE beräknas som tidsåtgången för att fylla i hela blanketten, minskat med dessa moment. Vidare anges att deklarerera som enskild näringsidkare på NE-bilagan tar enligt databasen Malin 70 minuter. Tidsåtgången för deklarationen exklusive fonder, konton och underskott uppgår till 27 minuter.

Vidare anges att företagen även ska upprätta ett förenklat årsbokslut. Utredningen bedömer dock att bokföring och redovisning inte är särskilt betungande för gruppen eftersom de mestadels har intäkter i verksamheten, få kostnadsposter och inga tillgångar eller skulder. Målgruppen är därmed en grupp för vilken bokföring och redovisning är förhållandevis enkel i utgångsläget. Tidsåtgången för att upprätta förenklat årsbokslut har beräknats som den totala tidsåtgången minskat med tidsåtgången för att upprätta förteckning över anläggningstillgångar. Det anges att upprätta förenklat årsbokslut tar enligt databas Malin ca 95 minuter. Utan att upprätta förteckning över anläggningstillgångar beräknas tidsåtgången i stället till 80 minuter. Vidare anges att reglerna för mervärdesskatt är desamma på kontot som om verksamheten hade beskattats konventionellt. Utredningen bedömer att tidsåtgången för att lämna en uppgift i inkomstdeklarationen kan antas vara likvärdig med att lämna samma uppgift i mervärdesskattedeklarationen. Det anges därutöver att data i databasen FRIDA visar att de allra flesta av de företag som skulle kunna använda kontot endast har redovisat dessa uppgifter, och majoriteten har endast redovisat utgående mervärdesskatt inom ett område. Utredningen bedömer därför att den administrativa kostnaden för dessa informationskrav täcker in de uppgifter avseende mervärdesskatt som krävs av majoriteten av de som använder kontot.

Vidare anges att MALIN-databasen visar att mervärdesskatten kan vara mycket betungande för företag med vissa typer av verksamheter. Om en del av verksamheten är undantagen från mervärdesskatt, om företaget har verksamhet där omvänd skattskyldighet föreligger eller verksamhet som omfattas av särskilda regler för verksamhetslokaler är den administrativa bördan mycket hög. Dessa uppgiftskrav berör relativt få enskilda näringsidkare, men de administrativa kostnaderna bland de berörda är betydande. Uppgiftskraven är heller inte relaterade till storleken på företaget utan endast till vilken typ av verksamhet som bedrivs. Utredningen anger dock att baserat på data ur databasen FRIDA kommer dessa situationer inte vara aktuella bland de som kommer att använda mikroföretagarkontot. Utredningen konstaterar därutöver att använda kontot minskar den administrativa kostnaden per företag med mellan 157 kronor och 179 kronor. Vidare anges att om skyldigheten att upprätta ett förenklat årsbokslut skulle tas bort blir den administrativa besparingen större, totalt 633–721 kronor per företag. Utredningen redogör för de beräknade administrativa kostnader per år av nuvarande regler i en figur (11.10).

Beträffande personer med hobbyinkomster anges att den som har inkomst av hobby eller annat förvärvsarbete ska redovisa nettoinkomsten och ska spara underlag för intäkter och

kostnader. Dessa dokumentationskrav är lägre än de som ställs på ett förenklat årsbokslut eller för att deklarerat på blankett NE. Mängden uppgifter som ska tas fram och sparas i en hobbyverksamhet bedöms enligt utredningen vara jämförbar med mängden uppgifter som behövs för bokföring och beskattning i ett företag utan tillgångar, med få intäkts- och kostnadsposter och som inte använder några av de särskilda fonder eller konton som finns på NE-blanketten. Att deklarerat för hobbyinkomster bedöms därför enligt utredningen ha en administrativ börda av samma storleksordning som för de enskilda näringsidkare som kan använda kontot.

Beträffande personer som använder förenklad arbetsgivardeklaration anges att om uppdragstagaren är en fysisk person ska utbetalaren göra skatteavdrag, betala in socialavgifter och lämna förenklad arbetsgivardeklaration till Skatteverket. Detta gäller om ersättningen till en och samma utförare kan beräknas uppgå till mer än 10 000 kronor för hela året. Vidare anges att fylla i basuppgifterna tar enligt MALIN 15 minuter medan det tar 12 minuter att skicka in deklARATIONEN. Vidare anges att det tar 3 minuter att betala in skatten. Total tidsåtgång per förenklad arbetsgivardeklaration beräknas utifrån detta till 30 minuter. Utredningen anger därutöver att den administrativa kostnaden för att fylla i en förenklad arbetsgivardeklaration kan beräknas till mellan 178 kronor och 203 kronor.

Beträffande egenanställda anges att om kontoinnehavaren i utgångsläget använder egenanställningsföretag sköter företaget all administration, inklusive beskattningen. I detta fall finns ingen administrativ kostnad i form av egen arbetsinsats. Däremot har verksamheten externa kostnader motsvarande egenanställningsföretagets avgifter, vilka vanligen uppgår till ungefär 6 procent av omsättningen. Utredningen redogör för förändringarna av kontoinnehavarnas administrativa kostnader i en figur (11.11). Figuren visar att de administrativa kostnaderna i gruppen beräknas minska med 15–20 miljoner kronor. Vidare anges att mellan 70 000 och 87 000 personer som beskattas på något sätt i utgångsläget beräknas öppna ett mikroföretagarkonto. Ungefär 17 000 av dessa beräknas vara enskilda näringsidkare som inte är giggare. Övriga är aktiva inom gig, och uppskattningen rörande dessa är mycket osäker. Av giggarna beräknas 22 500 vara tidigare egenanställda, 2 900 vara personer med hobbyinkomster och 1 500 personer som använder förenklad arbetsgivardeklaration. Därutöver anges att det tillkommer ett antal företagare som är giggare. Hur många de kan antas vara beror på vilka antaganden som görs avseende det totala antalet giggare, andelen som är företagare och fördelningen av omsättningen som ger en uppfattning om hur stor andel av giggarna som har en omsättning under 120 000 kronor och därmed kan använda kontot. Utredningen uppskattar att antalet företagare som är giggare till omkring 26 000–43 000 personer. Därutöver redogörs även för de totala administrativa kostnader som andel av omsättning i en figur(11.13).

Beträffande bankernas kostnader anges att enligt förslaget får mikroföretagarkontot enbart föras av företag med tillstånd att bedriva bankrörelse. Bankernas administrativa kostnader ökar i den mån de väljer att erbjuda mikroföretagarkonton. Bankerna ska dra av och betala in källskatt till Skatteverket samt lämna information till Skatteverket och till kontoinnehavarna. Skatteverket bedömer att mikroföretagarkontot främst kommer att medföra initiala kostnader för att bygga upp och anpassa olika IT-system, medan de löpande kostnaderna när systemen finns på plats bedöms vara betydligt lägre. Förhållandet kan antas vara liknande för de banker som väljer att föra kontot. Vidare anges att bankerna enligt förslaget ska lämna en skattedeklaration för varje kalendermånad. Deklarationen ska innehålla uppgift om vilken

månad som uppgifterna avser, nödvändiga identifikationsuppgifter om kontoinnehavaren, uppgifter om månadens sammanlagda inbetalningar på kontot samt storleken på gjorda skatteavdrag. Uppgiftslämnandet för mikroföretagarkontot är synkroniserat med uppgiftslämnandet avseende arbetsgivardeklarationer.

Utredningen bedömer dock att sammanställa information om sammanlagda inbetalningar till de konton som banken hanterar inte är tidskrävande eftersom banken har tillgång till alla uppgifter och källskatten ska dras med en och samma skattesats. Sammanställningen av uppgifterna bör därför kunna automatiseras. Överföringen av information och källskatt till Skatteverket kan skötas elektroniskt och kan ske samtidigt som banken för över annan information. Därutöver anges att bankerna också ska dra en definitiv källskatt från varje inbetalning, vilket är ett nytt förfarande. Bankerna drar redan i dag preliminär skatt från vissa inbetalningar, exempelvis räntor. Att dra skatt från inbetalningar till vissa typer av konton är därför inte nytt, men till skillnad från de skattedragningar banken gör i dag är källskatten definitiv och inte preliminär. Vidare anges att Skatteverket har lämnat två olika beräkningar av sina kostnader för systemutveckling, och bedömer utvecklingskostnaderna till i storleksordningen 16 miljoner kronor om deklARATIONEN kan införlivas i verkets befintliga system. Om det inte skulle vara möjligt att använda befintliga system beräknas kostnaden bli mycket hög. Utredningens utgångspunkt har varit att uppgiftslämnandet för mikroföretagarkontot ska kunna synkroniseras med bankernas övriga uppgiftslämnande till Skatteverket och att uppgifterna ska kunna lämnas inom de befintliga systemen. Eftersom bankernas IT-system måste fungera ihop med Skatteverkets system för redovisning kommer bankernas kostnader för systemutveckling att vara beroende av vilken teknisk lösning Skatteverket väljer. Vidare anges att kostnaderna för att bygga upp IT-system varierar troligtvis mellan olika banker, bland annat beroende på hur moderna system banken har och hur digitaliserad bankens verksamhet är i övrigt. Utredningen bedömer att alla banker inte kommer att föra kontot, utan endast de som inte har alltför höga investeringskostnader och som ser en efterfrågan och betalningsvilja hos sina kunder.

Det anges vidare att bankerna också ska lämna viss information löpande till kontoinnehavarna. Denna information bedöms däremot till största delen vara sådan information som bankerna redan lämnar till sina kunder för andra typer av bankkonton. Förutom sedvanliga uppgifter om kontoställning och transaktioner ska även uppgifter om avdragen skatt framgå. Utredningen bedömer att den del av förslaget som avser information till kontoinnehavarna inte kommer att öka uppgiftslämnandet nämnvärt jämfört med om kunderna i stället hade öppnat ett vanligt bankkonto för företag. Utredningen konstaterar att det är frivilligt för bankerna att föra kontot. Kontot är också en produkt som bankerna har möjlighet att ta betalt för av sina kunder. De har därmed möjlighet att täcka sina administrativa kostnader genom avgifter för kontot. Valet att föra kontot kommer därför att göras utifrån en affärsmässig kalkyl, och endast de banker som bedömer att det finns en affärsmässighet i att föra kontot kommer att göra det.

Utredningen bedömer totalt sett att mikroföretagarkontot minskar den administrativa bördan, för banker och kontoinnehavare sammantaget, jämfört med om kontoinnehavarens verksamhet hade varit konventionellt beskattad. Vidare anges att banker är mycket stora företag, och kan därför förväntas ha låga administrativa kostnader per konto på grund av skalfördelar. En överföring av administrativ börda från kontoinnehavarna till bankerna kan därför förväntas minska den totala administrativa bördan även vid en oförändrad mängd

uppgifter att ta fram, fylla i och rapportera in. Vidare anges att kontolösningen minskar mängden uppgifter som behöver tas fram eller beräknas, och en stor del av hanteringen och överföring av information kan ske digitalt och automatiserat. Genom förslaget ersätts ett stort antal beräkningsmoment med att skatt och egenavgifter dras automatiskt. De löpande administrativa kostnaderna blir därför betydligt lägre än vid konventionell beskattning. Det anges dock att för att mikroföretagarkontot ska minska de administrativa kostnaderna totalt sett för kontoinnehavare, banker och Skatteverket krävs att efterfrågan är tillräckligt stor för att det ska motivera de initiala investeringar hos Skatteverket och bankerna som modellen förutsätter.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet är tillräckligt tydlig givet förutsättningar i ärendet. Regelrådet vill dock anföra att det föreslagna mikroföretagarkontot innebär ytterligare val för de berörda näringsidkarna, vilket i praktiken kan innebära en merkostnad för näringsidkarna. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren kunde beaktat detta i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges i betänkandet att utredningens utgångspunkt har varit att kontot ska medföra samma effektiva beskattning som om verksamheten hade varit konventionellt beskattad. Vidare anges att ett lägre skatteuttag skapar risker för skattedrivna transaktioner, medan ett högre skatteuttag minskar kontolösningens attraktivitet. Skatteuttaget på kontot är därför kalibrerad utifrån målsättningen att beskattningen ska bli neutral relativt en företagare som har inkomst av aktiv näringsverksamhet på liknande nivå som de som förväntas använda kontot. Utredningen redogör för kontobeskattning och marginalsatt på inkomst av aktiv näringsverksamhet i en tabell (11.1). Figuren visar bland annat skillnaden mellan källskatten och skatten enligt konventionella regler. Det anges vidare att vilket av systemen som är mest förmånligt beror på kontoinnehavarens sammanräknade förvärvsinkomst, storleken på utgifterna och vilken mervärdesskattesats som ska tillämpas.

Vidare anges att om kontoinnehavaren har utgifter som understiger det schabloniserade avdraget eller inte ska redovisa och betala mervärdesskatt är det effektiva skatteuttaget avseende inkomstskatt och egenavgifter på kontot mellan 30 och 42 procent, och därmed i nivå med konventionell beskattning för medelinkomsttagare (avser inkomstintervallet mellan knappt 150 000 kronor och skiktgränsen för statlig inkomstskatt kring drygt 500 000 kronor). I detta intervall kan kontobeskattningen vara såväl högre som lägre än beskattningen enligt konventionella regler, beroende på nivån på utgifterna och vilken mervärdesskatt som ska betalas. Tabellen (11.1) visar också att stora grupper av enskilda näringsidkare har inkomster i detta intervall.

Utredningen bedömer vidare att för det stora flertalet som förväntas öppna ett mikroföretagarkonto kommer skillnaderna mellan skatteuttaget på kontot och enligt konventionella regler vara små, vilket medför att effekterna på konkurrensen gentemot konventionellt beskattad verksamhet bör vara små. Det anges dock att för personer med högre inkomster kan kontot medföra en lägre beskattning, vilket potentiellt sett kan påverka

konkurrensförutsättningarna. Vad gäller effekter på inkomstfördelningen anges att beskattningen på mikroföretagarkontot är kalibrerad för att ge samma skattebelastning som om verksamheten hade bedrivits som enskild näringsverksamhet. Vidare anges att systemet är frivilligt, och därför antas i effektberäkningarna att ingen väljer att använda kontot om detta medför en högre beskattning än om verksamheten hade beskattats konventionellt. Beskattningen kan därför endast bli densamma eller lägre än enligt dagens regler. Därutöver anges att enligt förslaget får kontoinnehavaren inte bedriva verksamhet i annan form samtidigt som hen innehar kontot. Inom kontot finns heller ingen möjlighet till kapitalbeskattade inkomster. För personer med högre inkomster kan avsaknaden av kapitalbeskattning inom mikroföretagarkontot medföra att kontolösningen blir mindre attraktiv, givet att reglerna om positiv räntefördelning kan tillämpas om verksamheten i stället beskattas konventionellt.

Beträffande medelinkomsttagare anges att kontot medför ungefär samma skattebelastning som konventionellt beskattad näringsverksamhet om omsättningen ligger på en sådan nivå att mervärdesskatt ska redovisas och betalas. Vidare anges att för personer med lägre inkomster blir beskattningen ungefär densamma som vid konventionellt beskattad näringsverksamhet om ingen mervärdesskatt redovisas och betalas, och något högre om mervärdesskatt ska redovisas och betalas. Därutöver anges att för personer med högre inkomster kan beskattningen på kontot bli lägre än om motsvarande verksamhet hade beskattats konventionellt. Dessa kan därför gynnas av förslaget. Beskattningen på kontot motsvarar ungefär den effektiva inkomstbeskattningen vid positiv räntefördelning eller utdelning inom gränsbeloppet från ett fåmansföretag. Enligt utredningen är det därför inte givet att mikroföretagarkontot kommer att medföra en lägre beskattning. Utredningen bedömer, mot denna bakgrund, att de sammantagna effekterna på inkomstfördelningen blir mycket små. Vidare anges att detta beror på att omsättningsgränsen för kontot är förhållandevis låg, vilket medför att förändringar av den effektiva beskattningen inte kan få alltför stort genomslag på kontoinnehavarnas disponibla inkomster efter skatt.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är positivt att det finns en information om hur förslagsställaren ser på konkurrensförhållandena för berörda företag. Regelrådet kan inte se någon uppenbar ytterligare påverkan på konkurrensförhållanden som kunde och borde ha tagits upp. Beskrivningen är därför tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges i betänkandet att kontot förenklar beskattningen för kontoinnehavarna, vilket förväntas medföra att inkomster i högre utsträckning redovisas. Utredningen bedömer vidare att effekterna av förslaget inte på något sätt påverkar brottslighet eller det brottsförebyggande arbetet.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det har tidigare konstaterats i konsekvensutredningen att förslaget berör främst fysiska personer som bedriver verksamhet i mindre skala. I remissen redogörs hur dessa företag påverkas av förslaget, vilket framgår av information under rubriken "Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet" ovan.

Regelrådet finner redovisningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Utredningen har presenterat ett mycket omfattande betänkande. Överväganden och förslag är utförligt och tydligt beskrivna. Det saknas dock en information om behov av speciella informationsinsatser. Samtliga övriga aspekter uppfyller dock kvalitetskraven, vilket är avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2021-10-13

I beslutet deltog: Samuel Engblom, ordförande, Claes Norberg, Cecilia Gunne och Lennart Renbjör.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall

Samuel Engblom
Ordförande

Steven Wall
Föredragande